

PAKIET DLA POLICJI 2023'

Zarząd Główny NSZZ Policjantów

Warszawa, dnia 5 maja 2023 r.

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Postulaty

1. Waloryzacja uposażeń od dnia 1 stycznia 2024 r.;
2. Dodatkowa waloryzacja uposażeń w roku bieżącym;
3. Zmiana systemu finansowania Policji (w relacji do PKB lub budżet uwzględniający zadania i inwestycje);
4. Systemowy wzrost dodatków służbowych i funkcyjnych;
5. Dodatki funkcyjne dla dyżurnych jednostek i wykładowców;
6. Płatne dyżury domowe;
7. Program lojalnościowy ORLEN dla funkcjonariuszy;
8. Dojazdy do służby (redefinicja „miejscowości pobliskiej”);
9. Dostosowanie przepisów mieszkaniowych do wymogów rynku lub przynajmniej do uprawnień funkcjonariuszy SOP;
10. Rozwiązanie problemu kadrowego w garnizonie stołecznym;
11. Uniewinnienie a świadczenie motywacyjne, art. 120a u.o.p.;
12. Medale państwowe i odznaczenia resortowe;
13. Dodatkowe środki na nagrody dla Policjantów z okazji tegorocznego Święta Policji;
14. Urealnienie ochrony funkcjonariusza publicznego przed znieważeniem poprzez nowelizację art. 226 § 1 k.k.;
15. Usunięcie z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 171, z 2022 r., poz. 2600, z 2023 r., poz. 185, 240, 289, 347, 535, 641) art. 41 ust. 2 pkt 5 umożliwiającego właściwym organom Policji zwolnienie policjanta ze służby, gdy wymaga tego ważny interes służby;
16. Zmiana treści § 8 rozporządzenia MSWiA z dnia 11 września 2020 r. ws. czasu służby policjantów (Dz. U. 2020 poz. 1574 z późn. zm.).

Interwencje

1. W sprawie niekorzystnej interpretacji przepisów określających wzrost świadczenia za długoletnią służbę (art. 120d ust. 2 u.o.p.).
2. W sprawie redefinicji pojęcia "służba na wolnym powietrzu" na potrzeby ekwiwalentu w zamian za posiłek regeneracyjny (art. 72 ust. 1 u.o.p., § 13 ust. 2 rozporządzenia MSWiA ws. otrzymywania wyżywienia).

Adnotacje do postulatów

Ad 1 i 2. Spadek siły nabywczej pieniądza będący konsekwencją długotrwałego procesu wzrostu przeciętnego poziomu cen towarów i usług w gospodarce warunkuje konieczność podnoszenia uposażeń. Od poziomu ich wzrostu zależy więc to, czy uposażenia realnie rosną, zachowują swoją dotychczasową wartość, czy też spadają. Opcja, na jaką dotychczas zdecydował się Rząd w stosunku do wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, w tym do uposażeń w służbach mundurowych doprowadziła do realnego ich obniżenia. NSZZ Policjantów rozumie, że sytuacja w jakiej znalazł się nasz kraj w związku z napaścią na Ukrainę i szantażem energetycznym ze strony Rosji, ogranicza zdolności finansowe Budżetu Państwa. Wydaje się jednak, że względy bezpieczeństwa wewnętrznego wymagają od Rządu przyjęcia rozwiązań szczególnych. Chodzi bowiem o to, że waloryzowanie uposażeń poniżej poziomu inflacji pogłębia kryzys kadrowy w Policji. Kryzys ten w największym stopniu dotyka duże aglomeracje miejskie, na czele z Komendą Stołeczną Policji. W styczniu i lutym bieżącego roku Policja odnotowała rekordową liczbę odejść. NSZZ Policjantów uważa, że czynnikiem decydującym jest brak równowagi w obrębie waloryzacji uposażeń i emerytur. Rekordowy poziom waloryzacji tych drugich stał się dla najbardziej doświadczonych policjantów swego rodzaju zachętą do przejścia na emeryturę.

Znając realia służby, znając długość procesu kształcenia i doskonalenia zawodowego oraz nabywania niezbędnego doświadczenia – tej straty nie da się zniwelować równie wysoką rekrutacją. Aby ten niebezpieczny trend wyhamować, aby ustabilizować sytuację kadrową, należy jeszcze w tym roku wprowadzić podwyżki policyjnych uposażeń, a w przyszłym roku – zwaloryzować je na poziomie co najmniej odpowiadającym faktycznej inflacji. Jeśli Rząd się na to nie zdecyduje, w IV kwartale dojdzie do kolejnej fali odejść i do dalszego osłabienia sprawności Policji.

Ad 3. NSZZ Policjantów od wielu już lat zwraca uwagę na niewłaściwy sposób konstruowania Budżetu Państwa w zakresie wydatków przeznaczanych na funkcjonowanie Policji, w tym na uposażenia policjantów. Postulowanym rozwiązaniem jest uzależnienie wysokości nakładów na funkcjonowanie Policji od Produktu Krajowego Brutto, jeśli nie na wzór finansowania Sił Zbrojnych, to przynajmniej w oparciu o model mający zastosowanie w zakresie ochrony zdrowia. NSZZ Policjantów nie znajduje bowiem

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

żadnego racjonalnego uzasadnienia, żeby jedno z trzech najważniejszych zadań państwa – bezpieczeństwo wewnętrzne – pozostawało w dużo gorszej sytuacji niż obronność i ochrona zdrowia.

Ułomność sposobu obliczania nakładów Państwa na bezpieczeństwo wewnętrzne potwierdzają problemy, z którymi Policja boryka się od wielu lat, narażając swoją reputację na różnego rodzaju krytykę, a nawet działania ze strony środowisk zainteresowanych destabilizacją w naszym kraju. W całej swojej historii polska Policja nie doświadczyła budżetu, który bez zbędnych perturbacji pozwoliłby jej na przejście w kolejny rok budżetowy bez istotnych zobowiązań. Przykład ubiegłego roku, kiedy aż 177 razy budżet Policji musiał być zwiększany na łączną sumę 946 mln zł uzasadnia zarzut niewystarczającej staranności Państwa o policyjne finanse. Nic nie wskazuje też na to, żeby rok bieżący był pod tym względem znacząco lepszy, chociaż sama ustawa budżetowa przeznaczyła na Policję ponad 200 mln zł więcej (14 166 703 206 zł w 2022 r. do 14 369 003 000 zł w roku 2023). Widać tu gołym okiem, że skoro deficyt w obrębie finansowania z Budżetu Państwa wyniósł w ubiegłym roku około 950 mln zł, to 200 dodatkowych mln zł problemu w żaden sposób nie rozwiąże.

NSZZ Policjantów zdaje sobie sprawę, że ustawa budżetowa nie jest jedynym źródłem finansowania Policji. Za pośrednictwem Funduszu Wsparcia Policji, Policja korzysta bowiem ze środków pozyskiwanych od jednostek samorządu terytorialnego i innych instytucji wymienionych w ustawie. Korzysta też ze środków przekazywanych przez państwa członkowskie i instytucje Unii Europejskiej czy z ustaw epizootycznych, takich jak kolejne ustawy modernizacyjne albo z rezerw pochodzących z Budżetu Państwa. Niemniej jednak problemy z jakimi Policja borykała się w swej dotychczasowej historii pozwalają sądzić, że taki model finansowania nie gwarantuje zrównoważonego rozwoju, a niekiedy nawet i stabilizacji. Sama zaś różnorodność źródeł finansowania i ich zależność od czynników trudnych do przewidzenia czyni ten system niewydolnym, a przy tym bardzo kosztownym. Najlepszym tego przykładem są rzesze ludzi zaangażowanych w jego obsługę i koordynowanie. Do grona osób nadmiernie w to zaangażowanych zaliczają się niestety również przełożeni, chociaż ustawy poświęcone bezpieczeństwu stawiają przed nimi zupełnie inne zadania. Jeśli tak jak w tej chwili trafiają się lata dostatniejsze pod względem inwestycji w infrastrukturę, sprzęt czy wzrost uposażeń, i tak zbyt wiele zależy od koncepcji politycznych poszczególnych partii sprawujących władzę.

Jakie to za sobą niesie zagrożenia pokazał chociażby rok 2012, kiedy rządzący wpadli na pomysł zbliżenia systemu zaopatrzeniowego do powszechnego systemu emerytalnego, co w zestawieniu z zaniedbaniem policyjnych uposażeń zaowocowało potężnym kryzysem kadrowym. W chwili obecnej kryzys kadrowy daje o sobie znać ponownie i chociaż jego

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

przyczyny wyglądają zupełnie inaczej, można by go uniknąć, gdyby nakłady na Policję kształtowano z większym uwzględnieniem zadań i potrzeb w zakresie systemowego wzrostu uposażeń. W ocenie NSZZ Policjantów obydwie te elementy należy uzależnić w maksymalnym stopniu od przejrzystych rozwiązań systemowych, czyli przede wszystkim od wzrostu nakładów na funkcjonowanie Policji w relacji do wzrostu gospodarczego, a wzrost uposażeń – od stażu nienagannej służby i zakresu obowiązków.

Cóż bowiem można powiedzieć o budżecie, który układa się w odniesieniu do pierwszego półrocza roku poprzedniego i który w pełni nie uwzględnia ani zadań, ani rosnących cen towarów i usług, ani nawet tego, o ile musiał być zwiększany w ciągu roku będącego punktem odniesienia? A przecież cała ta sytuacja ma bezpośredni wpływ na uposażenia policjantów, a konkretnie rzecz biorąc na te jego elementy, które powinny rosnać wraz ze stażem nienagannej służby, czyli na dodatki służbowe i funkcyjne.

Chociaż policjanci spełniają wszelkie ustawowe warunki by dodatki te sukcesywnie rosły, to one nie rosną, bo na straży tego, żeby właściwi przełożeni za dużo nie wydali na ten cel stoją tak naprawdę tzw. „średnie naliczeniowe”. Są to konkretne kwoty przypadające na głowę zatrudnionego policjanta i różnią się one od siebie w zależności od garnizonu i w zależności od tego, czy w obrębie tego garnizonu policjant jest z komendy wojewódzkiej (Stołecznej) czy powiatowej (miejskiej lub rejonowej). To właśnie „średnia naliczeniowa” konserwuje dodatki służbowe i funkcyjne na tak mizernym poziomie i to właśnie ona zmusza komendantów do rozkładania rąk, kiedy pojawia się potrzeba podniesienia policjantowi dodatku.

Przykładów na ułomność istniejącego systemu finansowania Policji nie brakuje i można by je wymieniać niemal w nieskończoność. Problem w tym, że jako kraj znaleźliśmy się w bardzo trudnym momencie. W momencie, w którym bezpieczeństwo państwa i jego obywateli osiąga największą wartość, a Rząd powinien robić wszystko, by zrównoważyć systemy kształtowania nakładów na obronność i na bezpieczeństwo wewnętrzne. Bez tego Policja w dalszym ciągu będzie wystawiana na nieuzasadnioną krytykę i płątana w rozmaite polityczne spory. Będzie przedstawiana w mediach jako podmiot niegodny zaufania w obrocie gospodarczym i posądzana o wiele innych, dziwnych rzeczy. Cierpieć będzie jej autorytet, chociaż w wymiarze obecnego poziomu finansowania i tak wszelkie zobowiązania muszą być i są pokrywane.

Zatem w propozycji zmiany systemu finansowania Związkowi nie tyle chodzi o to, by nakłady na Policję radykalnie zwiększyć, ale by system ten wreszcie uporządkować. By wyeliminować zamieszanie, na którym żeruje sensacja i środowiska zainteresowane destabilizacją. Nie można przecież zapominać, że powstający wokół Policji szum nie

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

pozostaje bez wpływu na decyzje wielu młodych ludzi, których taka sytuacja może odstręczać od podjęcia służby w Policji. Nie ma bowiem żadnych wątpliwości, że uzupełnienie szeregów naszej formacji jest w tej chwili wyzwaniem numer jeden i trudno będzie mu sprostać jeśli nie uporządkujemy sposobu finansowania.

Zarząd Główny NSZZ Policjantów kierując się jednym z najważniejszych ustawowych i statutowych zadań, jakim jest dążenie do zapewnienia policjantom jak najlepszych warunków służby oraz podnoszenia zaufania społecznego do Policji i policjantów, skierował powyższy wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Załącznik nr 1, pismo z dnia 16 marca 2023 r., L.dz. ZZ-47/2023). We wniosku tym domagał się od Ministra podjęcia działań zmierzających do zmiany sposobu naliczania kosztów związanych z funkcjonowaniem Policji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z 2022 r. poz. 2600, z 2023 r. poz. 185, 240, 289, 347), poprzez powiązanie tych kosztów z konkretnymi zadaniami – progresywnym charakterem uposażeń oraz inwestycjami w infrastrukturę i wyposażenie.

Ad 4. O wprowadzenie systemowego wzrostu dodatków służbowych i funkcyjnych, znanego w środowisku jako „dodatek progresywny”, NSZZ Policjantów postuluje już od kilkunastu lat. Powodem jest zbyt subiektywny charakter przyznawania tych dodatków, przez co utrzymują się one na wyraźnie zaniżonym poziomie, nie spełniając swojej motywacyjnej roli.

Dodatek funkcyjny przyznaje się policjantowi w stawce kwotowej, w wysokości uzależnionej od rangi zajmowanego stanowiska służbowego, zakresu ponoszonej odpowiedzialności, ze szczególnym uwzględnieniem szczebla działania i wielkości kierowanej jednostki lub komórki organizacyjnej Policji oraz rodzaju i poziomu posiadanych przez policjanta kwalifikacji zawodowych. W zależności od kategorii jednostki i zajmowanego stanowiska maksymalna stawka dodatku funkcyjnego nie może przekraczać odpowiednio 80%, 70% lub 60% podstawy wymiaru stanowiącej sumę należnego policjantowi uposażenia zasadniczego oraz dodatku za stopień w stawce ustalonej dla policyjnego stopnia etatowego odpowiadającego zajmowanemu stanowisku służbowemu. Przed marcowymi regulacjami uposażeń, wysokość tego dodatku stanowiła średnio 23%.

Natomiast przyznanie dodatku służbowego oraz jego wysokość uzależnia się od oceny wywiązywania się przez policjanta z obowiązków oraz realizacji zadań i czynności służbowych, ze szczególnym uwzględnieniem ich charakteru i zakresu oraz rodzaju i poziomu posiadanych przez policjanta kwalifikacji zawodowych. Dodatek służbowy może

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

być obniżony lub cofnięty. Jednak przy spełnieniu pozytywnych przesłanek jego wysokość może osiągnąć 50% określonej wyżej podstawy. Tymczasem, do dnia 1 marca 2023 r. jego średnia wysokość nie przekraczała 15%.

NSZZ Policjantów przekonany jest, że polska Policja ma szansę na zajęcie odpowiedniej pozycji na rynku pracy, ale tylko wtedy, gdy zdoła usystematyzować wzrost dodatków służbowych i funkcyjnych, czyli wprowadzić mechanizm uzależniający ich wzrost nie tylko od zakresu i stopnia złożoności obowiązków czy przestrzegania dyscypliny służbowej, ale również od stażu służby. Najstarszy z lansowanych przez NSZZ Policjantów postulatów zakłada powiązanie procentowego wzrostu dodatków od etapów stażu służby. Maksymalne wartości dodatków, przy jednoczesnym spełnieniu dotychczasowych warunków byłyby osiągnięte wraz z osiągnięciem maksymalnej wysługi emerytalnej. NSZZ Policjantów nie wyklucza przy tym możliwości połączenia kolejnych etapów wzrostu dodatków np. z cyklem opiniowania służbowego, ale pomysł ten nie jest pomysłem jedynym. NSZZ Policjantów poprze i weźmie udział w przygotowaniu każdej propozycji, która dodatkom służbowym i funkcyjnym nada charakteru progresywnego. Bez tego bowiem ani nie przyciągniemy do służby wartościowych kandydatów, ani też nie utrzymamy w niej tych, którzy dla Policji stanowią największy kapitał.

Ad 5. Dyżurni jednostek organizacyjnych oraz wykładowcy pełnią wyjątkowo ważną rolę w strukturze Policji. Odzwierciedleniem powagi wykonywanych przez nich zadań jest stosunkowo wysoka grupa zaszeregowania z przypisanym do niej mnożnikiem (wielokrotnością kwoty bazowej). Na przestrzeni kilku ostatnich lat dla całej grupy stanowisk wykonawczych, dla których stosowne rozporządzenie przewiduje dodatek służbowy wprowadzono szereg przepisów ułatwiających wzrost składników uposażenia, w tym awans w obrębie grup zaszeregowania i stopni służbowych. Jedną z takich możliwości gwarantuje § 2b rozporządzenia MSWiA z dnia 6 grudnia 2001 r. ws. szczegółowych zasad otrzymywania i wysokości uposażenia zasadniczego policjantów, dodatków do uposażenia oraz ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego. Policjanci pełniący służbę na stanowiskach służbowych zaszeregowanych w grupach 2 – 7 uzyskują wyższą grupę zaszeregowania po upływie okresu 4 lat służby na tym samym stanowisku służbowym. Oznacza to, że zajmując znacznie niższe stanowiska służbowe uzyskują z czasem możliwość zrównania się ze stanowiskiem dyżurnego lub wykładowcy. To powoduje, że zaciera się różnica charakteryzująca większą odpowiedzialność przypisaną do wyższego stanowiska służbowego, a wraz z tym motywacja dyżurnych i wykładowców oraz policjantów, którzy chcieliby na te stanowiska awansować. Rozwiązaniem, które mogłoby tę motywację choć częściowo odbudować jest przypisanie

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

stanowisk dyżurnego i wykładowcy do katalogu stanowisk uprawniających do II lub III kategorii dodatku funkcyjnego.

Ad 6. Pod względem zadań nakładających obowiązek zapewnienia nieprzerwanej ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego, polska Policja nie wyróżnia się w Unii Europejskiej niczym szczególnym. Różnice zaczynają się ujawniać dopiero wtedy, gdy przyjrzymy się sposobowi, w jaki osiągany jest ten cel. W Polsce bowiem odbywa się to niestety kosztem policjantów, a konkretnie – kosztem ograniczania czasu wolnego. Tematem, który wciąż pozostaje niezafatwiony są dyżury domowe bez prawa do wynagrodzenia. Zgodnie z przepisami przełożony może wyznaczyć policjanta do pełnienia dyżuru domowego. W czasie takiego dyżuru policjant ma obowiązek przebywania w miejscu zamieszkania lub innym miejscu, z którego może w krótkim czasie stawić się w jednostce. Ale czasu dyżuru domowego nie wlicza się do czasu służby, z tym tylko wyjątkiem, kiedy policjant został wezwany na obsługę zdarzenia i wykonywał czynności na polecenie przełożonego. Oznacza to, że obowiązek pozostawania w gotowości do niezwłocznego podjęcia czynności służbowych nie pociąga za sobą jakiegokolwiek prawa do gratyfikacji finansowej.

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącym czasu pracy w rozumieniu dyrektywy 2003/88/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 listopada 2003 r. czytamy, że wcale tak być nie musi. I nie chodzi tu o konieczność zapłaty za „pozostawanie w gotowości do działań”, tylko o uznanie tego za czas pracy, a w naszym przypadku za czas służby. Czym innym jest bowiem wynagrodzenie, uzależnione od prawodawstwa krajowego, a czym innym obowiązek zakwalifikowania pewnych ograniczeń w swobodzie dysponowania własnym czasem do wymiaru czasu służby, na co organy Unii Europejskiej już jakiś wpływ mają.

Sąd Pracy w Brukseli miał wątpliwości czy czas pozostawania w gotowości w domu może być traktowany jako czas pracy w świetle dyrektywy 2003/88/WE dotyczącej czasu pracy. Zwrócił się więc do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej m.in. o udzielenie wskazówek, w jakim zakresie dyrektywa ma zastosowanie wobec strażaków kontraktowych (Belgia) zobowiązanych, na zasadzie rotacji, do pozostawania dostępnym w okresie gotowości do pracy na wezwanie w obrębie określonego promienia (wyrażonego w kategoriach czasu) od miejsca pracy oraz czy wykładnia pojęcia „czasu pracy” określonego w przepisach tej dyrektywy ma także zastosowanie do określania wynagrodzenia osób pozostających w gotowości do pracy na wezwanie.

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Trybunał w wyroku z dnia 21 lutego 2018 r. (Wyrok C-518/15) zajął stanowisko, że czas gotowości pracownika, który jest zobowiązany do szybkiej reakcji na telefon przełożonego musi być traktowany jako czas pracy, ponieważ pozostawanie w gotowości w domu z obowiązkiem reakcji na wezwanie znacząco ogranicza możliwości innych aktywności, musi być więc traktowany jako czas pracy.

Trybunał podkreślił, że państwa członkowskie muszą stosować wytyczne dyrektywy czasu pracy w stosunku do strażaków ochotników. Zdaniem Trybunału prawodawstwo poszczególnych Krajów Członkowskich posiada możliwość swobodnego kształtowania przepisów dotyczących czasu pracy i czasu odpoczynku, ale tylko w zakresie rozwiązań korzystniejszych dla pracowników. Na temat wynagrodzenia Trybunał stwierdził, że nie leży ono w zakresie kompetencji Unii Europejskiej, w zw z czym Państwa Członkowskie mogą stosować różne wynagrodzenie za czas pracy i czas odpoczynku.

W ocenie NSZZ Policjantów powyższy wyrok stanowi wystarczające uzasadnienie do tego, by w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia z dnia 11 września 2020 r. ws. czasu służby policjantów pojawił się zapis określający w jakim stopniu czas dyżuru domowego (za wyjątkiem czasu, kiedy policjant został wezwany na obsługę zdarzenia i wykonywał czynności na polecenie przełożonego) zaliczany jest do czasu służby.

Ad 7. Zapewnienie policjantom możliwości zakupu paliwa po preferencyjnych cenach byłoby korzystne dla wszystkich, jednak najbardziej dla tych, którzy do służby muszą codziennie dojeżdżać. Uzasadnienie to staje się jeszcze głębsze, gdy pod uwagę weźmiemy wysokość zwrotu kosztów za dojazdy z miejscowości pobliskiej oraz dofinansowania do zakupu mieszkania lub szanse na uzyskanie mieszkania służbowego. Zważywszy na fakt, że polską Policję w paliwo zaopatruje największy polski koncern paliwowy, to być może ten sam koncern mógłby zaopatrywać również i policjantów – wszystkich policjantów bez względu na przynależność związkową. Oczywiście dobrowolnie, np. w ramach programu lojalnościowego zapewniającego policjantom preferencyjną cenę na zakup pewnej ilości paliwa do celów prywatnych. Nie powinno być zaskoczeniem, dlaczego to właśnie od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz od Komendanta Głównego Policji, NSZZ Policjantów oczekuje wsparcia w tym zakresie. Jak powszechnie wiadomo PKN ORLEN jest bowiem spółką akcyjną, w której znaczący udział – a więc i pewnego rodzaju prawnie dopuszczalne wpływy – ma Skarb Państwa.

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Ad 8. Policjantowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w wysokości ceny biletów za przejazd koleją lub autobusem (art. 93 ust. 1 u.o.p.). Definicję miejscowości pobliskiej zawiera art. 88 ust. 4 u.o.p. i jest nią miejscowość, z której czas dojazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem środkami publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z rozkładem jazdy, łącznie z przesiadkami, nie przekracza w obie strony dwóch godzin, licząc od stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca pełnienia służby bez uwzględnienia czasu dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której policjant dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe. Służba pełniona przez zdecydowaną większość policjantów cechuje się dużą zmiennością, wobec czego niewielu dojeżdżających policjantów może skorzystać z publicznego środka transportu. Inną przeszkodą jest dostępność tych środków, co w rezultacie powoduje, że korzystając z własnego transportu policjanci ponoszą znacznie większe koszty niż zwrot, jaki otrzymają na podstawie ustawy. Jeszcze inny problem tkwi w samej definicji, która powoduje, że miejscowości odleglejsze spełniają definicję miejscowości pobliskiej, a bliższe już nie. O funkcjonowaniu tego paradoksu decyduje dostępność i rodzaj publicznych linii komunikacyjnych.

Sytuację tę można poprawić poprzez zmianę istniejącej definicji, uzależniając pojęcie miejscowości pobliskiej od odległości wyrażonej w kilometrach i za każdy kilometr ustalić zryczałtowaną stawkę zwrotu kosztów dojazdu. Ryczałt kilometrowy powinien być automatycznie waloryzowany, więc może on stanowić pochodną ryczałtu w ramach krajowej podróży służbowej z wykorzystaniem pojazdu prywatnego. Wysokość tych stawek określa w drodze rozporządzenia Minister Rodziny i Polityki Społecznej, więc Minister Spraw Wewnętrznych nie musiałby pilnować waloryzacji. Postulat ten był już wielokrotnie podnoszony i dyskutowany w ramach służbowo-związkowych zespołów. Przedstawiciele kadry kierowniczej sugerowali, by za miejscowość pobliską uznać tę miejscowość, która od miejsca pełnienia służby leży w odległości nieprzekraczającej 100 km.

Ad 9. NSZZ Policjantów tocząc swą wieloletnią batalię o dostosowanie przepisów mieszkaniowych do praw rynku, czyli przede wszystkim do tego, by z przysługującego prawa do lokalu mieszkalnego dało się zrobić praktyczny użytek, z zazdrością patrzył na rozwiązania, z których korzystają żołnierze zawodowi. W przyptywie szczerości przedstawiciele naszego resortu niejednokrotnie dzielili się opinią, że prędzej żołnierze stracą swoje uprawnienia niż my, policjanci dorównamy do nich. Lata mijały a dystans między Armią i Policją się nie zmieniał. Zawsze pojawiało się coś ważniejszego do

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

załatwienia. W tym tak zwanym międzyczasie okazało się jednak, że to, co dla policjantów wydaje się nieosiągalne, stało się możliwe dla jednej z formacji podległych MSWiA – dla funkcjonariuszy SOP. W procesie przekształcenia Biura Ochrony Rządu w Służbę Ochrony Państwa, Minister zdecydował, że oprócz zmiany szyldu funkcjonariusze SOP zyskają znacznie większe niż dotychczas świadczenia mieszkaniowe. Nie są one co prawda tak duże, jak w Wojsku Polskim, ale policyjne świadczenia przewyższają w stopniu znaczącym. U podstaw decyzji o polepszeniu uprawnień mieszkaniowych dla funkcjonariuszy SOP legła trudna sytuacja kadrowa. Sytuacja kadrowa z jaką Policja zmagą się obecnie również nie napawa optymizmem, a uprawnienia mieszkaniowe stanowią na tyle silny motywator, że warto po niego sięgnąć, by podnieść atrakcyjność służby w Policji i dzięki temu zmniejszyć liczbę wakatów.

Ad 10. Rekordowa liczba wakatów w garnizonie stołecznym wymusza na Komendancie Głównym Policji podejmowanie nadzwyczajnych decyzji w celu zabezpieczenia ciągłości służby na tym terenie. W głównej mierze polega to na delegowaniu do Warszawy policjantów z obcych garnizonów, przez co z jednej strony generowane są dodatkowe koszty, z drugiej zaś – zostaje utrudniona realizacja zadań w garnizonach zapewniających wsparcie. Rozwiązaniem problemu kadrowego w garnizonie stołecznym zainteresowane są więc obydwie strony, zarówno ci co wsparcia potrzebują, jak i ci, którzy to wsparcie muszą skierować. W opinii Zarządu Głównego NSZZ Policjantów jedna z istotniejszych przyczyn tak dużej ilości wakatów może mieć związek z sytuacją mieszkaniową, a konkretnie z gwarantowanym przez ustawę prawem do lokalu mieszkalnego, (art. 88 ust. 1 u.o.p.) lub równoważnikiem pieniężnym w zamian za brak lokalu mieszkalnego w miejscowości pobliskiej (art. 92 ust. 1 u.o.p.), którego wysokość określa MSWiA w drodze *rozporządzenia ws. wysokości i szczegółowych zasad przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania przez policjantów równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego*. Obecna sytuacja nie daje szansy ani na mieszkanie służbowe czy na zakup własnego, ani też na wynajem. O ile więc urealnienie zasobu mieszkań służbowych lub stawki pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego wymagają sporych nakładów logistycznych i finansowych, o tyle podniesienie równoważnika w zamian za brak lokalu mieszkalnego do takiej wysokości, by można go było wynająć w Warszawie, wydaje się rzeczą możliwą do zrobienia od zaraz. A to co możliwe, zważywszy na powagę sytuacji w Stolicy, staje się też konieczne.

NSZZ Policjantów uważa jednak, że powodów trudnej sytuacji kadrowej w garnizonie stołecznym może być znacznie więcej, tym więcej może też być rozwiązań. NSZZ

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Policjantów chce więc podkreślić, że poprzez każde rozwiązanie, które ma szansę tę trudną sytuację naprawić.

Ad 11. Świadczenie motywacyjne, o którym mowa w art. 120a ust. 1 u.o.p. okazało się wyjątkowo skuteczne w motywowaniu najbardziej doświadczonych policjantów do jeszcze dłuższej służby. Mimo wszystko, w opinii NSZZ Policjantów przepis wymaga pewnej korekty. Okazało się bowiem, że proces przyznawania tego świadczenia, a konkretnie odmowy przyznania lub stwierdzenia ustania prawa do jego wypłaty ze względu na wszczęte postępowanie karne w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub postępowanie dyscyplinarne (ust. 7 pkt 2 i ust. 8) nie są do końca sprawiedliwe. niesprawiedliwość zacytowanych uregulowań polega na tym, że nawet po całkowitym uniewinnieniu od zarzutów lub oskarżeń policjant ponosi ujemne konsekwencje, ponieważ przepis nie gwarantuje zwrotu utraconego świadczenia za czas trwania postępowania karnego lub dyscyplinarnego. Propozycję rozwiązania tego problemu Zarząd Główny NSZZ Policjantów zawarł we wniosku do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 marca 2023 r. (Zał. nr 2, pismo L.dz. ZZ-56/2023). Zakłada ona dodanie uregulowania o treści: *„jeżeli postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne, o którym mowa w art. 120a ust. 7 pkt 2, zostało prawomocnie zakończone uniewinnieniem lub umorzeniem postępowania, a jednocześnie policjant spełnia warunki uprawniające do przyznania mu świadczenia motywacyjnego, niezwłocznie wydaje się decyzję przyznającą świadczenie motywacyjne z uwzględnieniem okresu w jakim policjant otrzymałby świadczenie motywacyjne, gdyby nie wszczęto wobec niego postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego.”*

W uzasadnieniu powyższego wniosku stwierdzono, że obecnie obowiązujące przepisy w zakresie warunków przyznawania policjantom świadczeń motywacyjnych, są dyskryminujące, a sformułowania przyjęte w ustawie o Policji w sposób istotny ograniczają uprawnienia jednostki.

Policjant ze stażem w służbie powyżej 25 lat, otrzymujący w myśl przepisów świadczenie motywacyjne, w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub postępowanie dyscyplinarne zostaje świadczenia obligatoryjnie pozbawiony. Jeżeli przed wszczęciem jednego z powyżej wskazanych postępowań policjant nabył prawo do przyznania świadczenia, niezwłocznie wydaje się decyzję stwierdzającą ustanie prawa do wypłaty tego świadczenia. Jeśli natomiast policjant nabył

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

uprawnienia w trakcie trwania jednego z powyżej wskazanych postępowań, nie wydaje się decyzji przyznającej świadczenie. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego lub postępowania dyscyplinarnego, w świetle uregulowań obecnie obowiązujących, policjant nie może liczyć na zwrot tego świadczenia, nawet pomimo zakończenia postępowania w drodze uniewinnienia lub umorzenia, a w przypadku postępowania dyscyplinarnego, w razie ukarania karą łagodniejszą, niż kara wydalenia ze służby.

Powyższe uregulowania stoją w kontrze do naczelnych zasad postępowania karnego. Zasada proporcjonalności nakazuje bowiem organom państwowym użycie jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu. Oznacza to, że organy państwowe mają osiągać cel, który służy społeczeństwu, jak najmniejszym jego oraz poszczególnych jednostek kosztem. Nadto zasada domniemania niewinności determinuje traktowanie oskarżonego jako niewinnego, do czasu, aż jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem. Powyższe nakazy, obowiązujące w trakcie trwania procesu, zobowiązują do określonych działań. Wywodzić z nich wprost należy, iż osoba, uznana prawomocnie za niewinną czynów jej zarzucanych, osoba wobec której umorzono toczące się postępowanie, względnie funkcjonariusz wobec, którego orzeczono prawomocnie karę dyscyplinarną łagodniejszą od kary wydalenia ze służby, winna bezwarunkowo nie musieć ponosić negatywnych konsekwencji wszczętego wobec niej postępowania.

Obecne uregulowania ustawowe, określające wysokość świadczenia motywacyjnego na kwotę 1500 zł miesięcznie lub nawet 2500 zł miesięcznie, sprawiają, iż policjant pozbawiony świadczenia traci od 18 000 zł do 30 000 zł w skali roku, co jest kwotą niebagatelną. Warto zaznaczyć, że tego typu postępowania jak pokazuje rzeczywistość są prowadzone często przewlekłe, co powoduje ze straty finansowe dla konkretnego policjanta oraz jego rodziny są bardzo dotkliwe.

Zawarta we wniosku propozycja sprowadza się do powielenia tej samej instytucji, która znalazła swoje ustawowe odzwierciedlenie w odniesieniu do policjanta zawieszono w czynnościach służbowych, któremu zawiesza się 50% ostatnio należnego uposażenia, ale po zakończeniu postępowania karnego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, policjant otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzone w okresie zawieszenia, jeżeli nie został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby (art. 124 ust. 2 u.o.p.).

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Ad 12. Medale państwowe czy też odznaczenia resortowe należą do tej kategorii wyrażania uznania za szczególne osiągnięcia w służbie, po którą w odczuciu NSZZ Policjantów sięga się w zbyt małej skali. Związek uważa, że z okazji Święta Policji i Narodowego Święta Niepodległości medalami i odznaczeniami można uhonorować znacznie większą liczbę policjantów niż to miało miejsce dotychczas, bez obawy, że ta forma motywowania utraci swoją wyjątkowość, a co za tym idzie – prestiż. Średnioroczna liczba wyróżnianych policjantów zamyka się bowiem w przedziale do 2%. Zatem nawet podwojenie tej liczby nie wpłynęłoby ujemnie na prestiż tych wyróżnień. NSZZ Policjantów zdaje sobie sprawę, że Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji nie ma formalnego wpływu np. na liczbę Medalii za Długoletnią Służbę, bo nadawany jest on przez Prezydenta RP. W tego typu przypadkach swój postulat ogranicza więc do uzyskania wsparcia ze strony Ministra.

Ad 13. Występując do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o przeznaczenie dodatkowych środków na nagrody pieniężne z okazji Święta Policji, Zarząd Główny NSZZ Policjantów kieruje się wyjątkowością sytuacji, w której – poczynając od pandemii oraz kryzysu związanego z agresywną polityką Rosji – znalazła się polska Policja. Skala oraz charakterem zadań, jakie w związku z tym spadły na barki policjantów powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie finansowe. Szczególnie, że zarówno z zadań podstawowych, jak i dodatkowych Policja wywiązywała się i wywiązuje wzorowo. Mając świadomość niepodważalności tego argumentu, Zarząd Główny NSZZ Policjantów liczy na znaczące zwiększenie puli nagród.

Ad 14. Coraz liczniejsze przypadki znieważania policjantów w przestrzeni internetowej, szczególnie w mediach społecznościowych prowadzą do wniosku, że ochrona jaką zapewnia kodeks karny w art. 226 § 1 nie spełnia dziś swojej funkcji. Z całą pewnością nowego spojrzenia na problem wymaga dyspozycja zacytowanego artykułu, który co prawda pozwala pociągnąć do odpowiedzialności osobę znieważającą funkcjonariusza publicznego, ale tylko w przypadku, gdy sprawca działa podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych przez funkcjonariusza publicznego. Oznacza to, że wobec problemu znieważanie funkcjonariuszy publicznych za pośrednictwem mediów społecznościowych w bezpośrednim związku z wcześniej podejmowanymi czynnościami służbowymi kodeks karny pozostaje całkowicie ślepy i głuchy. W czasach, kiedy coraz większa część życia społecznego przenosi się do sieci, a znieważanie stało się dla niektórych sposobem na życie a nawet źródłem dochodu, przepis wydaje się całkiem archaiczny. Ważny interes społeczny, a nade wszystko bezpieczeństwo funkcjonariuszy państwowych podejmujących swoje działania w imieniu państwa i jego obywateli przemawia więc za tym, by tę ochronę urealnić. NSZZ Policjantów uważa, że najprościej

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

można to zrobić wykorzystując zakres ochrony, którym objęte są przypadki naruszenia nietykalności cielesnej (art. 222 k.k.), gdzie sprawca odpowiada za dopuszczenie się tego czynu podczas **lub** w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Tylko bowiem taki zapis daje szansę na ściganie z urzędu wszystkich tych, którzy znieważają funkcjonariuszy publicznych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych.

Ad 15. O usunięciu z ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 171, z 2022 r., poz. 2600, z 2023 r., poz. 185, 240, 289, 347, 535, 641) art. 41 ust. 2 pkt 5 umożliwiającego właściwym organom Policji zwolnienie policjanta ze służby, gdy wymaga tego ważny interes służby, NSZZ Policjantów ubiega się nie po raz pierwszy. Jest to bowiem przepis, który spośród wszystkich istniejących podstaw prawnych daje możliwość usunięcia policjanta ze służby w sposób wyjątkowo nieobiektywny. Z tego powodu stał się przepisem, po który przełożeni sięgają najchętniej jeśli nie są w stanie udowodnić policjantowi żadnego konkretnego przewinienia, a policjant stał się dla nich osobą niewygodną. O nadużywaniu tej podstawy najobiektywniej świadczą statystyki dyscyplinarne. Interesu służby, który przez ten przepis ma być chroniony w rzeczywistości stoi w sprzeczności zarówno z tym interesem, jak i z interesem policjanta do uczciwej obrony. W procesie zwalniania policjanta na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 „interes służby” staje się przedmiotem interpretacji zbyt często oderwanym od rzeczywistości i od jego prawdziwego znaczenia. Wykreślenie go zatem z ustawy wcale nie zuboży katalogu możliwości wydalania policjantów ze służby, ale go tylko zobiektywizuje, wzmacniając tym samym prawo policjantów do uczciwej obrony, czyli do procesowego wykazania swojej niewinności.

Ad 16. Za wprowadzeniem zmiana treści § 8 rozporządzenia MSWiA z dnia 11 września 2020 r. ws. czasu służby policjantów (Dz. U. 2020 poz. 1574 z późn. zm.) przemawia ustawowy obowiązek prawidłowego zabezpieczenia prawa policjantów do wypoczynku.

W rozporządzeniu obowiązującym od dnia 12 września 2020 r. całkowicie pominięto przepis dający podstawę do zwrotu dnia wolnego w zamian za służbę pełnioną w dniu, który w grafiku służby zaplanowano jako dzień wolny. W nieobowiązującym już rozporządzeniu takie rozwiązanie zapisano w § 9 ust. 3 („w zamian za służbę pełnioną w dniu wolnym od służby policjant otrzymuje dzień wolny w innym dniu tygodnia”). W obecnym kształcie (§ 8) za służbę pełnioną w dniu wolnym od służby policjantowi przysługuje czas wolny w tym samym wymiarze, co oznacza, że zniknął obowiązek zwrócenia policjantowi dnia wolnego w innym dniu tygodnia. W sytuacji, kiedy policjant

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

w dniu wolnym zostanie wezwany do służby np. na godzinę bądź dwie, tracąc przy tym okazję na spędzenie tego dnia z rodziną, przełożony nie musi się już martwić, jak policjantowi ten dzień zwrócić. Problem ten rozwiąże przywrócenia rozwiązania, jakie obowiązywało w brzmieniu sprzed nowelizacji (§ 9 ust. 3).

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

Adnotacje do interwencji

Ad 1. Z opinii prawnych i korespondencji, którą Zarząd Główny NSZZ Policjantów wymienia się z Biurem Kadr Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP wynika, że przyjęta przez stronę służbową wykładnia przepisów regulujących wzrost wysokości świadczenia za długoletnią służbę koliduje z treścią tych przepisów. Działania te na niekorzyść policjantów ze stażem służby w przedziale od 15 do 25 lat i wymaga niezwłocznej interwencji ze strony Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Całokształt argumentacji odzwierciedla treść załączonych dokumentów: opinie Biura Kadr Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP, z dnia 7 marca 2023 r., L.dz. Kk-4651/23, Zał. nr 3. i z dnia 31 marca 2023 r., L.dz. Kk-6337/5639/23, Zał. nr. 4. Wniosek ZG NSZZ Policjantów do KGP z dnia 17 marca 2023 r., L.dz. ZZ-49/2023, Zał. nr 5. Informacja prawna z dnia 3 kwietnia 2023 r., Zał. nr 6, Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wprowadzeniem świadczenia za długoletnią służbę, wraz z uzasadnieniem.

Ad 2. Służba w okresie jesienno-zimowym w okresie od 1 listopada do 31 marca i związane z nią ekwiwalent pieniężny w zamian za posiłek regeneracyjny, mimo iż funkcjonuje od wielu lat, to wciąż nie doczekał się jednoznacznej opinii prawnej. Problemem tym przestano się zajmować kiedy dzienną stawkę ekwiwalentu pozostawiono na poziomie 2,71 zł. Problem powrócił, kiedy MSWiA (na wniosek NSZZ Policjantów) podwyższył stawkę najpierw do 12 zł, a potem do 15 zł za każdy dzień służby pełnionej na „wolnym powietrzu” przez co najmniej 4 godziny. Owo pojęcie służba „na wolnym powietrzu” stało się powodem rozdzwiku pomiędzy Biurem Kadr Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP a Zarząd Głównym NSZZ Policjantów. Określając to w pewnym uproszczeniu, prawnicy z KGP twierdzą bowiem, że radiowóz należy traktować na równi z pomieszczeniem zamkniętym, które chroni przed niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych, Związek się z tym nie zgadza dostarczając szeregu argumentów wskazujących na błędność opinii Biura.

Z punktu widzenia NSZZ Policjantów, wnioski płynące z opinii Biura Kadr nie dają się pogodzić ani z realiami służby, ani też z zapewnieniami, jakie Pan Komendant osobiście składał podczas videokonferencji z kadrą kierowniczą Policji w dniu 4 lutego 2020 r., odnosząc się wówczas do sygnałów na temat prób definiowania pojazdu służbowego jako pomieszczenia zamkniętego i ograniczania w ten sposób liczby policjantów uprawnionych do otrzymywania równoważnika pieniężnego z tytułu służby na wolnym powietrzu, Pan Komendant kategorycznie zabronił tego rodzaju praktyk. Tymczasem opinia BKSiOP KGP prowadzi do wniosku, że w ramach służby pełnionej z wykorzystaniem pojazdu

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

służbowego, ekwiwalent pieniężny za wyżywienie przysługuje wyłącznie funkcjonariuszom, którzy co najmniej 4 godziny tej służby spędzają poza radiowozem. W ocenie opiniującego bowiem, podczas pobytu w radiowozie funkcjonariusz nie jest narażony na bezpośrednie oddziaływanie niekorzystnych warunków atmosferycznych i nie ponosi on wydatku energetycznego, który ekwiwalent ten ma wyrównać. Zatem zgodnie z przesłaną opinią, ekwiwalent za służbę pełnioną w tych warunkach jest nienależny, gdyż nie taki jest jego cel. De facto, taka wykładnia prowadzi do zrównania sytuacji funkcjonariuszy pełniących służbę w pomieszczeniach zamkniętych, z funkcjonariuszami wykorzystującymi pojazdy służbowe. Podkreślić przy tym należy, że wykładnia oparta została wprost o wyrok WSA w Gliwicach (sygn. akt: IV SA/GI 1038/12), który co istotne został uchylony przez NSA w Warszawie. Nie sposób zatem uznać, aby wykładnia ta miała charakter ugruntowany, a tym bardziej wiążący. Na podstawie jednego, uchylonego orzeczenia, nie sposób w ogóle mówić o trafności jego wniosków. Z przedstawionym w opinii tokiem rozumowania trudno się zgodzić. Po pierwsze nie jest dla NSZZ Policjantów jasne, na jakiej podstawie opiniujący wywiódł, że ekwiwalent regeneracyjny w omawianym zakresie przysługuje jedynie funkcjonariuszowi, wykonującemu czynności służbowe w warunkach bezpośredniego oddziaływania warunków atmosferycznych. Zgodnie bowiem z art. 72 ust. 1 ustawy o Policji bezpłatnie wyżywienie w naturze, albo świadczenie pieniężne w zamian za wyżywienie przysługuje, jeżeli rodzaj i warunki służby lub właściwości lub miejsce jej pełnienia uzasadniają przyznanie wyżywienia w naturze. Żaden przepis ustawowy nie uzależnia zatem prawa do świadczenia od konieczności bezpośredniego oddziaływania warunków atmosferycznych. Wręcz przeciwnie, ustawodawca założył, że niezależnie od tego, czy warunki te oddziałują bezpośrednio czy pośrednio, jeśli jest to uzasadnione rodzajem, warunkami, właściwościami lub miejscem pełnienia służby, funkcjonariuszowi należy się wyżywienie w naturze albo ekwiwalent pieniężny. Takiego wniosku w szczególności nie sposób wywieść z pojęcia „na wolnym powietrzu”, które jak trafnie wskazuje opiniujący nie ma definicji legalnej. Za słownikiem wyrazów bliskoznacznych PWN stwierdzić zaś można, że chodzi o działanie na dworze, poza domem, na świeżym powietrzu. W pojęciu tym oczywiście chodzi o sytuacje przeciwne do działania w budynku, pomieszczeniach. Nie ma przy tym znaczenia czy wiąże się to z negatywnym oddziaływaniem warunków atmosferycznych ani pośrednio, ani bezpośrednio. Definitywnie zaś chodzi o służbę pełnioną poza budynkami, a zatem także w pojazdach służbowych lub pieszą.

Tak rozumiane pojęcie służby na wolnym powietrzu współgra z celami dla jakiego ustanowiono tzw. ekwiwalent regeneracyjny. Ustawodawca przesądził bowiem, że służba trwająca minimum 4 godziny poza budynkami (a więc na wolnym powietrzu) w okresie od 1 listopada do 31 marca jest służbą, której rodzaj i warunki, właściwości lub miejsce

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

uzasadnia przyznanie ekwiwalentu bez potrzeby odwoływania się do jakichkolwiek innych przesłanek. Ustawodawca ustanowił domniemanie, że taka służba wymaga przyznania ekwiwalentu regeneracyjnego, a organ nie jest uprawniony do badania, czy w jej trakcie funkcjonariusz faktycznie został narażony na negatywne skutki służby na wolnym powietrzu, czy poniósł dodatkowy wydatek energetyczny, lub czy warunki służby faktycznie uzasadniały przyznanie ekwiwalentu itd. Należy zatem przyjąć, że każda służba trwająca ponad 4 godziny we wskazanym okresie poza budynkami (przy spełnieniu pozostałych przesłanek ustawowych) uzasadnia przyznanie prawa do ekwiwalentu. Biorąc zatem pod uwagę, że w ustawie brak jest odwołania do przesłanki bezpośredniego oddziaływania warunków atmosferycznych na warunki służby, konstatacja opiniującego, że służba pełniona z wykorzystaniem pojazdu służbowego nie jest służbą na wolnym powietrzu, jest nieprawidłowa. Zaproponowana wykładnia, w niedostateczny sposób uwzględnia realia służby i warunki panujące w trakcie jej pełnienia, z pokrzywdzeniem słusznych interesów dużego grona policjantów. Godzi się bowiem wskazać, że wbrew treści opinii pojazd służbowy nie zapewnia dostatecznej ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwiększonym wydatkiem energetycznym. Sytuacja funkcjonariuszy pełniących tego rodzaju służbę jest nieporównywalna z sytuacją funkcjonariuszy pełniących służbę w budynkach i pomieszczeniach, a to właśnie do tego rodzaju służby należy ją porównywać. Pojazd służbowy stanowi jedynie narzędzie do realizacji zadań służbowych, a funkcjonariusze nie przebywają w nim przez cały czas. Pojazd służy bowiem jedynie do przemieszczania się z jednego miejsca w drugie, po czym funkcjonariusze go opuszczają, by wykonywać swoje zadania służbowe. Pojazd stanowi zatem tylko tymczasową i niezupełną ochronę przed warunkami atmosferycznymi. W pojeździe służbowym funkcjonariusz nadal narażony jest na niskie temperatury, przeciągi, wysoką wilgotność, czy promieniowanie słoneczne. Tym samym służba z wykorzystaniem pojazdów służbowych nie eliminuje tych czynników zewnętrznych, które leżały u podstaw prawa do ekwiwalentu. Nie jest zatem prawdą twierdzenie opiniującego, że w ramach pełnienia tego rodzaju służby policjant nie jest narażony na jakiegokolwiek oddziaływanie warunków atmosferycznych.

Opiniujący zupełnie pomija, że temperatura w pojeździe jest znacznie niższa, pojazd szybko się wychładza i nie jest szczelnie izolowany od warunków panujących na zewnątrz, tak jak ma to miejsce w pomieszczeniach służbowych, gdzie panujące tam warunki określają odrębne przepisy. W szczególności nie sposób pominąć, że w trakcie postoju, w pojeździe służbowym nie działają urządzenia grzewcze, a temperatura jest co najmniej zbliżona do panującej poza nim. Każde otwarcie drzwi pojazdu czy okien wiąże się z przeciągiem i jego wychładzaniem, do pojazdu dostaje się wilgoć i opady z zewnątrz.

Tymczasem opiniujący kwestię niekorzystnych warunków atmosferycznych sprowadza

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*

jedynie do niskiej temperatury, która w związku z zakazem postoju pojazdu przy włączonym silniku, niewątpliwie panuje w trakcie realizowania zadań służbowych przy wykorzystaniu pojazdów policyjnych. Nie sposób zatem nie dostrzec, że warunki te są równie uciążliwe i powodują zwiększone zapotrzebowanie energetyczne. Wręcz konieczność częstego wchodzenia i wychodzenia z pojazdu, zmienność warunków z tym związana, dodatkowo naraża funkcjonariusza na dodatkowy wydatek energetyczny związany z koniecznością skompensowania tego oddziaływania na jego organizm, w większym stopniu niż funkcjonariusza pełniącego służbę przez cały czas poza pojazdem. W ramach pełnienia służby w pojeździe, funkcjonariusz z samej natury rzeczy nie przestaje być narażony na oddziaływanie niekorzystnych warunków atmosferycznych. Wymóg zachowania spójnej i systemowej wykładni przepisów prawa prowadzi zatem do wniosku, że warunki i właściwości służby pełnionej w pojazdach służbowych ze względu na miejsce jej pełnienia, uzasadniają tak samo, jak w przypadku służby na wolnym powietrzu poza pojazdem służbowym, przyznanie ekwiwalentu regeneracyjnego. Godzi się zatem wskazać, że tak samo jak przyjęto domniemanie, że w okresie od 1 listopada do 31 marca mamy do czynienia z uciążliwymi warunkami służby, to domniemanie winno obowiązywać także w ramach służby z wykorzystaniem pojazdów służbowych. To na stronie służbowej winno zaś leżeć wykazanie, chociażby ze względu na zasady doświadczenia życiowego i służbowego, że warunki te nie są uciążliwe i właściwie to wykazać. Co istotne, nie chodzi tu o to, żeby warunki te były mniej uciążliwe niż służba stricte na wolnym powietrzu. Wystarczające jest bowiem, ze względu na cel przedmiotowego ekwiwalentu, aby warunki te były mniej korzystne niż panujące w pomieszczeniach zamkniętych, a funkcjonariusz był narażony chociażby na jeden z czynników atmosferycznych. Zatem w opisanym przypadku utrata prawa do ekwiwalentu winna mieć miejsce wyłącznie wtedy, kiedy przełożony służbowy będzie w stanie wykazać, że w trakcie takiej służby funkcjonariusz w ogóle nie był narażony na czynniki, o których mowa powyżej.

Mając powyższe na uwadze, a także zapewnienia Komendanta Głównego Policji o zakazie prób definiowania radiowozu jako pomieszczenia zamkniętego i ograniczania w ten sposób liczby policjantów uprawnionych do otrzymywania równoważnika z tytułu służby na wolnym powietrzu, Zarząd Główny NSZZ Policjantów zwraca się z wnioskiem o interwencję w tej sprawie. Szczegóły związane z tym problemem odzwierciedlają załączone dokumenty: wniosek ZG NSZZ Policjantów do KGP z dnia 13 stycznia 2023 r., L.dz. ZZ-21/2023, Zał. nr 7, opinia prawna Biura Kadr Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP z dnia 7 marca 2023 r., L.dz. Kpp-2688/1669/23/ow, Zał. nr 8, wniosek ZG NSZZ Policjantów do KGP z dnia 14 marca 2023 r., L.dz. ZZ-45/2023, Zał. nr 9.

*Prezydium Zarządu Głównego NSZZ Policjantów
Decyzje Nr: 13/VIII/2023 z dnia 5 maja 2023 r.,
14/VIII/2023 z dnia 14 maja 2023 r., Uchwała ZG NSZZ
Policjantów Nr 18/VIII/2023 z dnia 19 czerwca 2023 r.*